

KONVENCIJA BROJ 136

O BENZOLU, 1971. god.

Generalna konferencija Međunarodne organizacije rada, koju je u Ženevi sazvao Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada i koja se sastala 2. juna 1971. godine na svom pedesetšestom zasjedanju, i budući da je usvojila izvjesne prijedloge koji se odnose na zaštitu od opasnosti koje prouzrokuje benzol, pitanje koje predstavlja šestu tačku dnevnog reda zasjedanja, i budući da je odlučila da ti prijedlozi dobiju formu Međunarodne konvencije usvaja dana 23. juna 1971. godine sljedeću konvenciju, koja će biti nazvana Konvencija o benzolu, 1971. godine.

Član 1.

Ova konvencija se primjenjuje na sve djelatnosti kod kojih dolazi do izlaganja radnika:

- aromatičnom ugljenovodoničnom benzolu C₆H₆, u daljem tekstu „benzol“.
- proizvodima u kojima sadržaj benzola prelazi 1% zapremine, u daljem tekstu „proizvodi koji sadrže benzol“.

Član 2.

- Kad god su na raspolaganju neškodljivi ili manje škodljivi proizvodi za zamjenu, treba ih koristiti umjesto benzola ili proizvoda koji sadrže benzol.
- Paragraf 1. ovog člana ne primjenjuje se na:
 - proizvodnju benzola;
 - upotrebu benzola za hemijsku sintezu;
 - upotrebu benzola u motornom gorivu;
 - analitički ili istraživački rad koji se vrši u laboratorijama.

Član 3.

- Javni organ vlasti u nekoj državi može odobriti privremena odstupanja od procenta propisanog u članu 1. podparagraf b) i od odredaba člana 2. paragraf 1. ove konvencije pod uslovima i u vremenskom periodu koji će se utvrditi poslije konsultacije sa najreprezentativnijim zainteresovanim organizacijama poslodavaca i radnika, ako postoje.
- U takvom slučaju ta država članica će u svojim izvještajima o primjeni ove konvencije, koje se podnose na osnovu člana 22. Ustava Međunarodne organizacije rada, iznijeti kako su ova odstupanja regulisana njenim zakonima i kakva je praksa u tom pogledu, kao i učinjeni napredak na potpunoj primjeni odredaba Konvencije.
- Po isteku tri godine od datuma stupanja ove konvencije na snagu, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada će podnijeti Konferenciji specijalni izvještaj o primjeni paragrafa 1. i 2. ovog člana, u kojem bi iznio i prijedloge za dalje akcije u ovom pogledu.

Član 4.

- Nacionalnim zakonima ili propisima treba precizirati procese rada pri čijem obavljanju treba zabraniti upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol.

2. Ovom zabranom treba obustaviti bar upotrebu benzola i proizvoda koji sadrže benzol kao rastvarača ili razređivača, osim kada se proces obavlja u posebno izolovanoj prostoriji ili kada postoje drugi podjednako bezbjedni metodi rada.

Član 5.

Treba preuzeti mjere higijensko-tehničke zaštite kako bi se obezbijedila efikasna zaštita radnika izloženih benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

Član 6.

1. Treba preduzeti sve potrebne mjere u cilju sprječavanja ispuštanja benzolovih para u atmosferu radnih prostorija u prostorijama u kojima se proizvodi ili koristi benzol, ili u kojima se rukuje benzolom i proizvodima koji sadrže benzol.

2. Ako su radnici izloženi benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, poslodavac treba da obezbijedi da koncentracija benzola u atmosferi radnih prostorija ne prelazi maksimum koji će utvrditi nadležni organ a koja ne smije preći graničnu vrijednost od 25 dijelova na milion ($80\text{mg}/\text{m}^3$).

3. Nadležni organ će izdati uputstva o mjerenju koncentracije benzola u atmosferi radnih prostorija.

Član 7.

1. Procese rada pri čijem se obavljanju koristi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol treba obavljati, ukoliko je to moguće, u posebno izolovanoj prostoriji.

2. Kada nije moguće takve procese rada obavljati u posebno izolovanoj prostoriji, radna mjesta na kojima se koriste benzol ili proizvodi koji sadrže benzol treba da budu opremljena efikasnim sredstvima za otklanjanje benzolovih para u onoj mjeri u kojoj je to potrebno za zaštitu zdravlja radnika.

Član 8.

1. Radnici čija koža može doći u dodir sa tečnim benzolom ili tečnim proizvodima koji sadrže benzol trebaju nositi adekvatna sredstva lične zaštite od rizika apsorbovanja benzola preko kože.

2. Radnici koji iz posebnih razloga mogu biti izloženi koncentracijama benzola u atmosferi radnih prostorija, koje prelaze maksimum iz člana 6. paragraf 2. ove konvencije, trebaju nositi adekvatna sredstva lične zaštite od udisanja benzolovih para. Dužinu izloženosti treba ograničiti na najmanju moguću mjeru.

Član 9.

1. Radnici koji se zapošljavaju na poslovima koji podrazumijevaju izlaganje benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol treba da se podvrgnu:

a) temeljnom ljekarskom pregledu prije zapošljavanja, uključujući i pregled krvi, da bi se utvrdilo da li su sposobni za rad;

b) kasnijim periodičnim pregledima, uključujući i biološke testove (kao i pregled krvi) u intervalima koji će se utvrditi nacionalnim zakonima ili propisima.

2. Javni organ vlasti u državi može, poslije konsultacije sa zainteresovanim najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, ako postoje, dozvoliti izuzeće od obaveza iz paragrafa 1. ovog člana za određene kategorije radnika.

Član 10.

1. Ljekarske preglede predviđeni u članu 9. paragraf 1. ove konvencije:
 - a) vršiće kvalifikovani ljekara, kojeg je ovlastio nadležni organ, uz mogućnost, ukoliko je potrebno, korištenja laboratorije; i
 - b) ovjeravat će se na odgovarajući način.
2. Ove ljekarske preglede ne trebaju plaćati radnici.

Član 11.

1. Žene koje imaju ljekarsko uvjerenje da su u drugom stanju i majke koje doje djecu ne smiju se zapošljavati na poslovima pri čijem obavljanju dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol.

2. Lica koja nisu navršila 18 godina starosti ne smiju se zapošljavati na poslovima pri čijem obavljanju dolazi do izlaganja benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol, s tim što se ova zabrana ne mora primjenjivati na lica ispod 18 godina koja se nalaze na školovanju ili osposobljavanju i koja su pod odgovarajućim stručnim i školskim nadzorom.

Član 12.

Riječ „benzol" i potrebni znaci opasnosti trebaju biti jasno vidljivi na svakom kontejneru u kome se nalazi benzol ili proizvodi koji sadrže benzol.

Član 13.

Svaka država članica treba preduzeti odgovarajuće mjere kako bi svaki radnik izložen benzolu ili proizvodima koji sadrže benzol dobio odgovarajuća uputstva o mjerama za zaštitu zdravlja i sprječavanja nesreća, kao i o mjerama koje treba poduzeti u slučaju simptoma trovanja.

Član 14.

- Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju:
- a) preduzeće, putem zakona ili propisa ili na bilo koji drugi način koji je u skladu sa nacionalnom praksom i uslovima, potrebne mjere za sprovođenje odredaba ove konvencije;
 - b) odrediće, shodno nacionalnoj praksi, lice ili lica koja su obavezna ba obezbijede primjenu odredaba ove konvencije;
 - c) obavezuje se da će obezbijediti odgovarajuće službe inspekcije koje bi kontrolisale primjenu odredaba ove konvencije ili se uvjerile da je izvršena odgovarajuća inspekcija.

Član 15.

Formalne ratifikacije ove konvencije biće dostavljene generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji će ih registrovati.

Član 16.

1. Ova konvencija obavezuje samo države članice Međunarodne organizacije rada čiju je ratifikaciju registrovao generalni direktor.

2. Konvencija stupa na snagu dvanaest mjeseci nakon što generalni direktor registruje ratifikacije dvije države članice.

3. Nakon toga, ova konvencija stupa na snagu, za svaku državu članicu, dvanaest mjeseci od dana registracije njene ratifikacije.

Član 17.

1. Svaka država članica koja ratifikuje ovu konvenciju može je, po isteku desetogodišnjeg perioda od njenog prvobitnog stupanja na snagu, otkazati aktom koji se dostavlja generalnom direktoru Međunarodnog ureda rada koji ga registruje. Otkaz stupa na snagu po isteku godinu dana od registracije akta o otkazivanju.

2. Za državu članicu koja je ratifikovala ovu konvenciju i koja u roku od godinu dana po isteku desetogodišnjeg perioda pomenutog u prethodnom paragrafu nije iskoristila pravo otkaza predviđeno ovim članom, ova konvencija je obavezna za sljedeći desetogodišnji period, a poslije toga moći će da se otkáže po isteku svakog desetogodišnjeg perioda, pod uslovima predviđenim u ovom članu.

Član 18.

1. Generalni direktor Međunarodne organizacije rada obavijestiće sve države članice Međunarodne organizacije rada o registraciji svih ratifikacija i otkazivanja koje su mu dostavile države članice Organizacije.

2. Obavještavajući države članice Organizacije o registraciji posljednje ratifikacije potrebne da bi konvencija stupila na snagu, generalni direktor skreneće pažnju svim državama članicama Organizacije na datum stupanja na snagu ove konvencije.

Član 19.

Generalni direktor Međunarodnog ureda rada dostaviće Generalnom sekretaru Ujedinjenih nacija, radi registracije, u skladu s članom 102. Povelje Ujedinjenih nacija, kompletna obavještenja o svim ratifikacijama i svim otkazivanjima koja bude registrovao u skladu s prethodnim članovima.

Član 20.

Uvijek kada to bude smatrao neophodnim, Administrativni savjet Međunarodnog ureda rada podnosiće Generalnoj konferenciji izvještaj o primjeni ove konvencije i proučiti neophodnost stavljanja na dnevni red Konferencije pitanja njene potpune ili djelimične revizije.

Član 21.

1. U slučaju da Konferencija usvoji novu konvenciju o potpunoj ili djelimičnoj reviziji ove konvencije i, ako ova konvencija ne nalaže drugačije:

a) ratifikacija od strane jedne države članice nove konvencije kojom se vrši revizija ima za posljedicu, bez obzira na gore navedeni član 17. trenutno otkazivanje ove konvencije, pod uslovom da je nova konvencija kojom se vrši revizija stupila na snagu;

b) od dana stupanja na snagu nove konvencije kojom se vrši revizija, ova konvencija prestaje da bude otvorena za ratifikaciju.

2. Ova konvencija ostaće u svakom slučaju na snazi, u svom sadašnjem obliku i sadržini za one države članice koje su je ratifikovale a nisu ratifikovale konvenciju kojom se vrši revizija.

Član 22.

Tekstovi ove konvencije na francuskom i engleskom jeziku su jednako punovažni.

Primjedba:

Ustav: Član 22. Ustava Međunarodne organizacije rada